

**A Gazdasági Versenyhivatal elnökének
és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének**

14/2017. közleménye

a Tptv. 78/A. §-a szerinti engedékenységre vonatkozó szabályok alkalmazásáról

I. Bevezetés

1. A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (továbbiakban: Tptv.) 36. § (6) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal (továbbiakban: GVH) elnöke a Versenytanács elnökével együttesen a GVH jogalkalmazási gyakorlatának alapjait ismertető közleményt adhat ki.
2. E közlemények jogszabályi kötelező erővel nem rendelkeznek: funkciójuk annak rögzítése, hogy a jogalkalmazó milyen tartalommal tölti meg a jogszabály rendelkezéseit, összefoglalva a múltban kialakult, illetve a jövőben követni kívánt jogalkalmazási gyakorlatot.
3. A jelen közlemény azokat a jogszabály által meghatározott szempontokat részletezi, amelyeket a versenyfelügyeleti eljárásban a GVH a Tptv. 78/A–78/D. §-aiban szabályozott engedékenységi politika alkalmazása során követ, így az engedékenység hatályát, az engedékenység keretében benyújtható kérelem-típusokat és az azok alapján lefolytatandó eljárás főbb szabályait.
4. Jelen közlemény megalkotásánál a GVH figyelemmel volt az Európai Versenyhatóságok Hálózata (European Competition Network) által kiadott, felülvizsgált Engedékenységi Modell Programra.¹

II. Az engedékenységi politika által biztosított előnyök

5. A versenyjogi jogsértésekért kiszabható bírság mértéke a vállalkozás, illetve azon - a határozatban azonosított - vállalkozáscsoport a határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja.
6. Az eljáró versenytanács a bírság kiszabását mellőzi vagy a bírságot csökkenti annak a vállalkozásnak a tekintetében, amely feltárja a GVH-nak a Tptv. 78/A. § (1) bekezdése szerinti jogsértésben (ld. a 14. pontot) való részvételét.
7. A kartellek és a vételi vagy eladási árak rögzítésére irányuló egyéb jogsértések a piacgazdaság működését a leginkább hátrányosan befolyásoló és legtöbb kárt okozó versenyjogsértő magatartások, amelyek növekvő árakhoz és/vagy csökkenő fogyasztói választási lehetőségekhez vezetnek. E jogsértésekben résztvevő vállalkozások a verseny korlátozásával jelentős hatékonysági veszteséget okoznak, mivel kiiktatják azt a külső kényszerítő erőt, amely a termékfejlesztést és a hatékonyabb termelési technológiák alkalmazását eredményezné. A jogsértő vállalkozások magatartása végső soron a versenyképesség elvesztéséhez és a foglalkoztatottság csökkenéséhez is vezethet, és az

¹ <http://ec.europa.eu/competition/ecn/documents.html>

egész gazdaság fejlődését negatívan befolyásolja. Ezért a kartellekkel és árak rögzítésére irányuló jogsértésekkel szembeni fellépést a GVH kiemelt feladatának tekinti.

8. Az engedékenységi politika hatálya alá tartozó jogsértések sajátossága a titokban történő megvalósulás, ebből következően pedig a bizonyítékok elrejtése és megsemmisítése is. Ily módon e jogsértésekkel szembeni sikeres fellépés fontos eszköze a jogsértésben résztvevő vállalkozás együttműködése, amely révén beszerezhetőek a még meglévő bizonyítékok, és azok töredékessége ellenére is rekonstruálható a jogsértés egésze. Ezt az együttműködést számos kedvezmény biztosításával igyekeznek elősegíteni az engedékenységi politika és az ahhoz kapcsolódó egyes törvényi szabályok.
9. A jogsértés résztvevője többféle okból is érdekelt lehet a versenyhatósággal való együttműködésben. A vállalkozás integritásának helyreállítása, a tisztességes piaci működéshez való visszatérés, az üzleti, fogyasztói bizalom visszaszerzése, vagy a jogsértést fenyegető szankciók elkerülése mind motiválhatja a vállalkozást a jogsértéssel való felhagyásra. Önmagában azonban a jogsértés befejezése még nem elégséges e célok többségének eléréséhez, és szükséges a jogsértés feltárása révén elérni a kívánt megtisztulást. A jogsértést fenyegető közigazgatási, büntetőjogi szankciók, magánjogi jogkövetkezmények és a piaci lehetőségek szűkülése azonban komoly visszatartó erőt jelenthet, ami még e célokat elérni kívánó, a megtisztulást óhajtó vállalkozásokat is eltántoríthatja a jogsértés feltárásától. Az engedékenységi politika erre a dilemmára kínál megoldást, a negatív következmények elkerülésének, illetve csökkentésének lehetőségével.
10. A Tpv-t.-ben szabályozott engedékenységi politika a versenyfelügyeleti bíróság esetében a bíróság teljes elengedését vagy a bíróság csökkentését kínálja a versenyhatósággal együttműködő jogsértést elkövető vállalkozás számára.² A bíróság kiszabásának mellőzésére a Tpv-t. 65/A. § szerinti helyszíni kutatás (a továbbiakban: helyszíni kutatás) bírói engedélyezéséhez, illetve ha az eljárás már folyamatban van, akkor elsőként nyújtott, a vizsgált jogsértés teljes bizonyítása szempontjából meghatározó jellegű segítség esetén nyílik lehetőség az adott vállalkozás számára. A bíróság csökkentésére pedig akkor kerülhet sor, ha a jogsértésben részes vállalkozás a hatóság rendelkezésére álló bizonyítékokhoz képest jelentős többletértéket képviselő bizonyítékot szolgáltat. A csökkentés mértéke tükrözi azt, hogy mennyiben járult hozzá az ügyfél közreműködése – tartalmi és időbeli értelemben – a jogsértés feltárásához. A bíróság alóli mentességben vagy csökkentésben részesülő vállalkozásnak az eljárás során is együttműködnök kell maradnia, és meg kell felelnie a Tpv-t.-ben meghatározott egyéb feltételeknek is.
11. A közbeszerzési és koncessziós eljárásban kötött versenyt korlátozó megállapodásban való részvétel büncselekmény, így a magatartás büntetőjogi felelősséget von maga után. Az engedékenységet kérő vállalkozás alkalmazottai, tisztségviselői azonban mentesülhetnek a büntetés alól, illetve büntetésük korlátlanul enyhíthető lehet. A büntetőjogi felelősség és az

² A közlemény egyes kérelem-típusok esetén feltünteti az Engedékenységi Modell Programban használt angol nyelvű elnevezéseket is. A bíróság mellőzésére („immunity”) és csökkentésére („reduction of fines”) az Engedékenységi Modell Program együttesen „leniency” elnevezést használja.

engedékenységi politika kapcsolatáról a GVH honlapján közzétett tájékoztató³ ad részletesebb tájékoztatást.

12. A Tpv. 11. §-át vagy az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (a továbbiakban: EUMSZ.) 101. cikkét megsértő és bírsággal sújtott vállalkozás a marasztalásától számított három éven keresztül nem lehet ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó, és nem vehet részt alkalmasság igazolásában. Emellett akkor sem vehet részt a vállalkozás az adott közbeszerzési eljárásban, ha az ajánlatkérő bizonyítani tudja, hogy az adott közbeszerzési eljárásban az ajánlattevő kartellezett. A jogsértést elkövető vállalkozás a közbeszerzési törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén mentesülhet a versenyjogi jogsértéssel együttjáró közbeszerzési szankciók alól.⁴ E tilalmak azonban az engedékenységi politika révén bírság alóli mentességben részesülő vagy – a másodikként említett esetben – az erre alapot adó kérelmet benyújtó vállalkozással szemben nem alkalmazhatók.
13. Az engedékenységi közlemény hatálya alá tartozó jogsértések révén okozott károk miatt keletkező polgári jogi igények közvetlenül bíróság előtt érvényesíthetők.⁵ A jogsértésben részes vállalkozások az okozott kárért fő szabály szerint egyetemlegesen felelnek, a kártérítés bármelyik vállalkozástól követelhető.⁶ Az engedékenységi politika keretében ugyanakkor a bírság kiszabása alól mentesített vállalkozás a polgári jogi igény érvényesítésére irányuló perben a többi kártérítésre kötelezett félnél kedvezőbb helyzetbe kerül.⁷ Az engedékenység alapján mentesülő vállalkozás egyrészt kizárólag a saját közvetlen és közvetett vevőinek vagy beszállítóinak okozott kár megtérítéséért felel egyetemlegesen, a többi károsulttal szemben pedig csak akkor, ha az ugyanazon jogsértésért felelős másik károkozótól a kártérítés nem vagy nem teljes mértékben hajtható be. Másrészt, ha valamely egyetemlegesen kötelezett jogsértő vállalkozás a kötelezettségét meghaladó szolgáltatást teljesített a károsult részére, annak megtérítését az engedékenység alapján mentesülő vállalkozástól csak az engedékenység alapján mentesülő vállalkozás közvetlen vagy közvetett vevőinek, illetve beszállítóinak okozott kár mértékéig követelheti.

III. Az engedékenységi politika hatálya

14. Az eljáró versenytanács a bírság kiszabását azzal a vállalkozással szemben mellőzi vagy csökkenti, amely feltárja a GVH-nak a Tpv. 11. §-ba, illetve az EUMSZ. 101. cikkébe ütköző kartellt vagy a közvetlenül vagy közvetve a vételi vagy az eladási árak rögzítésére irányuló más megállapodást vagy összehangolt magatartást és az abban való részvételét. Kartell a versenytársak közötti olyan megállapodás vagy összehangolt magatartás, amelynek célja a verseny korlátozása, megakadályozása vagy torzítása, így különösen a vételi vagy eladási árak, valamint az egyéb üzleti feltételek közvetlen vagy közvetett

³ http://www.gvh.hu/szakmai_felhasznaloknak/engedekenysegi_politika

⁴ Ld. a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény 62. §-a (1) bekezdésének n) és o) pontjait, (5a) bekezdését és 64. §-át.

⁵ Ld. különösen a Tpv. XIV/A. fejezetét

⁶ Az egyetemleges felelősség szabályait a Tpv. 88/H. és 88/I. §-ában meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

⁷ Ld. a Tpv. 88/I. §-t.

meghatározása, az előállítás vagy a forgalmazás korlátozása, a piac felosztása, ideértve a versenyeztetéssel kapcsolatos összejátszást, az import- vagy exportkorlátozást is.⁸

15. A fentiek alapján engedékenységi kérelem versenytársak közötti kartellek és más, nem versenytársak között létrejött, árrögzítésre irányuló jogsértések esetén nyújtható be. Ez utóbbi jogsértés tipikusan az egymással vertikális viszonyban álló vállalkozások között létrejött, továbbeladási ár megkötésére irányuló jogsértés.
16. A kartell fogalmában a „versenytársak közötti” kitétel arra utal⁹, hogy kartell bejelentése esetén a GVH előtt feltárt jogsértésnek mindig kell tartalmaznia horizontális elemet. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy engedékenységi kérelemmel lehessen élni olyan jogsértések esetén is, amelyek a horizontális elem mellett vertikális elemet is hordoznak. Így a vertikális elemet¹⁰ is tartalmazó horizontális kartellekre is kiterjed az engedékenységi politika hatálya.¹¹
17. Az árrögzítésen kívüli tisztán vertikális megállapodásokra és a kartelleken kívüli egyéb horizontális versenykorlátozásokra a GVH engedékenységi politikája nem terjed ki. Tekintettel arra, hogy az eljáró versenytanács az engedékenységi politika hatálya alá nem tartozó jogsértések tekintetében benyújtott engedékenységi kérelmet elutasítja, a kérelmezőnek már a kérelem benyújtásakor megfelelően alá kell támasztania azt, hogy az általa feltárt jogsértés a Tpv. 78/A. § (1) bekezdése értelmében vett jogsértésnek minősül.

IV. A bírságösszeg teljes elengedésének és csökkentésének feltételei

IV.1 A bírság mellőzése

18. A GVH a jogsértésben résztvevő vállalkozással szemben kiszabható bírság teljes összegét elengedi, ha a vállalkozás elsőként nyújt be erre irányuló kérelmet és szolgáltat olyan bizonyítékot,
 - a) amely a GVH-nak alapot szolgáltat arra, hogy a jogsértéssel kapcsolatban helyszíni kutatás végzésére kapjon előzetes bírói engedélyt, feltéve, hogy a GVH a kérelem

⁸ Ld. a Tpv. 13. §-ának (3) bekezdését

⁹ Ld. a Bizottságnak az EUMSZ. 101. cikkének a horizontális együttműködési megállapodásokra való alkalmazhatóságáról szóló irányelvének (H. L. C 11., 2011.1.14.) 1. pontját, mely szerint az együttműködés „horizontális természetű”, amennyiben két tényleges vagy potenciális versenytárs köt megállapodást.

¹⁰ Ld. az EUMSZ. 101. cikke (3) bekezdésének vertikális megállapodások és összehangolt magatartások csoportjaira történő alkalmazásáról szóló, 2010. április 20-i 330/2010/EU bizottsági rendelet (HL. L 102., 2010.4.23., 1. o.) 1. cikkének a) pontját, amelynek értelmében a vertikális megállapodás olyan megállapodás vagy összehangolt magatartás, amely a megállapodás vagy az összehangolt magatartás szempontjából a termelési vagy értékesítési lánc különböző szintjein tevékenykedő két vagy több vállalkozás között jön létre, és amely azokra a feltételekre vonatkozik amelyek mellett egyes áruknak vagy szolgáltatásoknak a felek által történő vásárlása, értékesítése vagy viszonteladása történik.

¹¹ Ilyen helyzet lehet például, amikor a termelési és forgalmazási lánc azonos szintjén elhelyezkedő több vállalkozás vesz részt kartellben, vagy az ún. hub&spoke típusú jogsértés. A hub&spoke kartell egymással horizontális viszonyban álló piaci szereplők közötti közvetett egyeztetés, információcsere, amely a velük vertikális kapcsolatban lévő vállalkozás(ok)on keresztül, azok közreműködésével valósul meg. Az egyeztetés valójában a horizontális viszonyban álló piaci szereplők magatartásának összehangolására (pl.: áremelések mértéke és időpontja stb.) irányul, ezért a magatartás horizontális természetű.

benyújtásának időpontjában nem rendelkezett elegendő információval a helyszíni kutatás bíróság általi engedélyezésének megalapozásához¹², vagy

b) amellyel a jogsértés elkövetése bizonyítható, feltéve, hogy a bizonyíték szolgáltatásának időpontjában a GVH még nem rendelkezett elegendő bizonyítékkal ahhoz, hogy a jogsértést bizonyítsa, és egyetlen vállalkozás sem felel meg az a) pontnak.¹³ Ez esetben tehát az engedékenységi kérelmezőnek a vizsgált jogsértés teljes bizonyítása szempontjából meghatározó jellegű segítséget kell nyújtania a GVH-nak: a jogsértés bizonyításához szükséges és elégséges bizonyítékokat kell benyújtania.

19. Kiemelendő, hogy a GVH általában nagyobb bizonyító erőt tulajdonít a jogsértéssel egyidejűleg keletkezett és a jogsértést közvetlenül alátámasztó irati bizonyítékoknak, mint az utóbb összeállított, illetve a jogsértést csak közvetve alátámasztó, más forrásból megerősítést igénylő bizonyítéknak. A bizonyíték értékére hatást gyakorolhat az is, hogy megbízhatósága más forrásokból milyen mértékben ellenőrizhető.
20. Mindez azonban nem zárja ki annak lehetőségét, hogy a bírság mellőzése iránti kérelem kivételesen olyan esetekben is eredményes legyen, amikor a jogsértés közvetlen irati bizonyíték keletkezése nélkül valósult meg. Ilyenkor a kérelmezőnek nyilatkoznia kell a jogsértés ismert adatairól és a nyilatkozatát alátámasztó, közvetett bizonyítékokat és az azokhoz fűzött részletes magyarázatokat kell a kérelemhez mellékelnie. (A kérelem tartalmáról ld. bővebben az V.2.1. pontot.)
21. A mentesülés további feltételeiről bővebben a IV.3. pont szól.

IV.2 A bírság csökkentése

22. Ha egy adott ügy kapcsán már van mentességi kérelmező, vagy a kérelemmel szolgáltatott bizonyítékok a bírság mellőzésére egyébként nem adnak alapot, a GVH a várható bírságot csökkenti, ha a vállalkozás a jogsértésre vonatkozóan olyan bizonyítékot szolgáltat a GVH részére, amely jelentős többletértéket képvisel a bizonyíték szolgáltatásának időpontjában a GVH rendelkezésére álló bizonyítékokhoz képest.¹⁴ A bírság csökkentésének mértéke az előbbi követelményeknek elsőként megfelelő vállalkozás esetén 30-50%-ig, a másodikként megfelelő vállalkozás esetén 20-30%-ig, a harmadikként vagy többediként megfelelő vállalkozás esetén pedig 20%-ig terjedhet.
23. Az adott jogsértés körülményeitől és a GVH rendelkezésére álló bizonyítékoktól függ, hogy milyen jellegű és minőségű bizonyíték felel meg az előző bekezdésben ismertetett feltételeknek.
24. A GVH a kérelem benyújtásakor rendelkezésére álló bizonyítékokhoz viszonyítja a kérelmező által benyújtott új bizonyítékokat, ami azt jelenti, hogy a GVH a bizonyítékok szolgáltatásakor már befejezett vagy már megkezdett (de még adott esetben akkor le nem

¹² Az Engedékenységi Modell Program szóhasználatában: „Type 1A (immunity) application”.

¹³ Az Engedékenységi Modell Program szóhasználatában: „Type 1B (immunity) application”.

¹⁴ Az Engedékenységi Modell Program szóhasználatában: „Type 2 application”.

zárult) vizsgálati cselekményekből származó bizonyítékokhoz képest vizsgálja a bizonyítékok jelentős többletértékének meglétét.¹⁵

25. A bírság csökkentésének további feltételeiről bővebben a IV.3. pont szól.
26. A bírságcsökkentés különös esete az a Tpvt. 78/A. §-ának (6) bekezdésében meghatározott helyzet, amikor a vállalkozás a GVH előtt nem ismert olyan tényre vagy körülményre vonatkozóan szolgáltat egyértelmű bizonyítékot a jogsértéssel kapcsolatban, amely a kiszabandó bírság mértékét érdemben növeli.¹⁶ Ez esetben a GVH a Tpvt. 78/A. § (6) bekezdése alapján a súlyosító bizonyítékot figyelmen kívül hagyja a bizonyítékot szolgáltató vállalkozással szemben a bírság összegének meghatározásakor.

IV.3. Az engedékenységi további feltételei

27. A bírság mellőzésének, illetve csökkentésének – az előbb említetteken túl – további feltételei vannak:
 - a) Az első feltétel szerint a kérelmezőnek azonnal meg kell szüntetnie a jogsértésben való részvételét a kérelme benyújtását követően. E fő szabály alól kivétel, hogy ha a GVH szerint a kérelmező jogsértésben való további részvétele szükséges a helyszíni kutatás eredményes lefolytatásához, akkor a GVH ezen álláspontját végzésben közli a kérelmezővel. A GVH a jogsértésben való, a helyszíni kutatás eredményességének biztosításához elengedhetetlenül szükséges, külön végzésben meghatározott mértékű és jellegű részvételt a végzésben megszabott határideig úgy tekinti, mintha a kérelmező nem vett volna részt a jogsértés e részének elkövetésében. A GVH ilyen rendelkezést kizárólag a helyszíni kutatás eredményességének biztosítása érdekében tesz; a vállalkozás nem kötelezhető a jogsértés folytatására további bizonyítékok gyűjtése érdekében.
 - b) További feltétel, hogy a kérelmezőnek jóhiszeműen, teljes mértékben és folyamatosan együtt kell működnie a GVH-val a versenyfelügyeleti eljárás befejezéséig. Az együttműködési kötelezettség keretében a GVH különösen azt várja el a kérelmezőtől, hogy az
 - ba)* kellő időben megadja a GVH-nak minden, a tárgyhoz kapcsolódó olyan információt és bizonyítékot, amely a birtokába vagy ellenőrzése alá kerül;
 - bb)* a GVH rendelkezésére álljon oly módon, hogy haladéktalanul reagál mindazokra az információkérésekre, amelyek hozzájárulhatnak a jogsértést alátámasztó tények megállapításához;
 - bc)* minden tőle ésszerűen elvárható intézkedést megtegyen annak érdekében, hogy a jelenlegi és – amennyire lehetséges – a korábbi alkalmazottai és vezető

¹⁵ Ha például a vállalkozás a helyszíni kutatás során nyújt be engedékenységi kérelmet, akkor a helyszíni kutatás eredményeként beszerzett dokumentumokhoz képest vizsgálja a GVH a jelentős többletérték meglétét. Ugyanígy, ha a GVH információkérést küld ki az ügyfeleknek és a kérelmező az információkérés kiküldése és a válaszok beérkezése közötti időben nyújt be bírságcsökkentési kérelmet, akkor a GVH a beérkezett és beérkezendő válaszokat rendelkezésére állónak tekinti, és ennek tükrében bírálja el a kérelmet.

¹⁶ Például a kérelmező bizonyítja, hogy a GVH által ismerteknél szélesebb földrajzi területet vagy termékkört érintett a jogsértés, vagy a jogsértés a feltételezetténél hosszabb ideig tartott.

tisztviselői rendelkezésre álljanak, annak érdekében, hogy a GVH meghallgathassa őket;

- bd)* ne semmisítsen meg, ne hamisítson meg vagy ne rejtse el a jogsértéshez tartozó információkat vagy bizonyítékokat;
- be)* a kérelem benyújtását megelőzően sem tanúsíthat rosszhiszemű magatartást.¹⁷
- c) Egy harmadik feltételként a Tpvt. előírja, hogy a vállalkozás az engedékenység iránti kérelem benyújtásának tényét és az ezzel összefüggésben szolgáltatott bizonyítékok tartalmát – a más versenyhatósághoz benyújtott hasonló kérelmet ide nem értve – másnak semmilyen módon nem teheti hozzáférhetővé. Ez alól a titoktartási kötelezettség alól csak abban az esetben mentesül a vállalkozás, ha a GVH ahhoz kifejezetten hozzájárul, ez a hozzájárulás nem tagadható meg a kérdéses információk olyan hozzáférhetővé tétele tekintetében, amely jogszabályi rendelkezés vagy hatósági kötelezés miatt elkerülhetetlenül szükséges.
- d) A bírság mellőzése tekintetében negyedik feltételeként azt is rögzíti a Tpvt., hogy nem mellőzhető a bírság azzal a vállalkozással szemben, amely eljárta annak érdekében, hogy másik vállalkozást a jogsértésben való részvételre kényszerítsen. E vállalkozás azonban nincs kizárva a bírságcsökkentés lehetőségéből.

V. Az engedékenységi kérelem és az azzal kapcsolatos eljárás folyamata

V.1. A kérelem benyújtása

28. Az engedékenységi politika keretében az alábbi kérelmek benyújtására van lehetőség:
- a) a bírság mellőzésére vagy csökkentésére irányuló kérelem,
 - b) a bírság Tpvt. 78/A. § (2) bekezdés a) pontja szerinti mellőzésére irányuló, a teljes kérelemnél kevesebb adatot tartalmazó nem végleges mellőzési kérelem [Tpvt. 78/B. § (3) bekezdés]¹⁸, vagy
 - c) az Európai Bizottságnál előterjesztett engedékenységi kérelemmel párhuzamos előterjesztett nem végleges előzetes kérelem [a Tpvt. 78/B. § (4) bekezdése]¹⁹.
29. A bírság csökkentésére irányuló kérelmet a versenyfelügyeleti eljárás során bármikor be lehet nyújtani, azonban az előzetes álláspontnak vagy a vizsgáló jelentésének a Tpvt. 73. §-a szerinti megküldését, illetve az iratbetekintés bármelyik ügyfélre irányadó kezdő napját megelőző nap közül a korábban bekövetkező napot követően benyújtott kérelem alapján csak akkor van helye a kiszabandó bírság összege csökkentésének, ha abban a jogsértés

¹⁷ A vállalkozás együttműködési kötelezettsége szűk körben már a kérelem benyújtását megelőzően is terheli a kérelmezőt. Ez azt jelenti például, hogy a kérelmező közvetlenül a kérelem benyújtása előtt nem semmisíthet meg bizonyítékot, vagy nem értesítheti kartellbeli társait a kérelem benyújtása előtt arról, hogy kérelmet fog benyújtani. Ugyanígy az együttműködés hiányaként értékeli a GVH azt a helyzetet, ha a jogsértésben résztvevő cégek „elosztják” egymás között a bizonyítékokat, egyeztetve azt, hogy melyik cég milyen kérelmet fog benyújtani. Összességében tehát az engedékenységi kérelem benyújtásával kapcsolatos „kartellezés” az együttműködési kötelezettség megszegésének minősül a GVH értelmezése szerint.

¹⁸ Az Engedékenységi Modell Program szóhasználatában: „marker application”.

¹⁹ Az Engedékenységi Modell Program szóhasználatában: „summary application”.

elbírálását érdemben befolyásoló olyan tényre vagy körülményre nézve szolgálat a vállalkozás egyértelmű bizonyítékot, amely korábban a GVH előtt nem volt ismert.

30. A Tpv. 78/B. § (4) bekezdésében meghatározott nem végleges előzetes kérelmet az Európai Bizottsághoz benyújtott bírság mellőzése, illetve csökkentése iránti kérelemmel egyidejűleg kell benyújtani.
31. Az egymástól független vállalkozások közösen nem nyújthatnak be bírság mellőzése vagy csökkentése iránti kérelmet, és az ilyen kérelem benyújtása kapcsán egymást nem képviselhetik. A vállalkozások függetlenségének követelménye kizárja, hogy a kartellező vállalkozás és a kérelem benyújtásának időpontjában vele egy vállalkozás-csoportba nem tartozó vállalkozások (pl. korábbi anyavállalat) együttesen nyújtsanak be engedékenységi kérelmet.
32. Az egy vállalkozás-csoportba tartozó vállalkozások nyújthatnak be közösen engedékenységi kérelmet. E megközelítés biztosítja, hogy valamennyi, azonos vállalkozás-csoportba tartozó, a feltárt jogsértésben résztvevő vagy felelősségre vonható vállalkozás azonos engedékenységi státuszt szerezzen.
33. A vállalkozás-csoportot²⁰ irányító vállalkozás az általa irányított vállalkozásokra kiterjedően külön meghatalmazás nélkül kérheti a bírság mellőzését vagy csökkentését. Egyéb esetekben a vállalkozás-csoportba tartozó vállalkozásoknak külön meghatalmazást szükséges beszerezniük a tőlük nem független vállalkozásoktól akkor, ha a nevükben is engedékenységi kérelmet kívánnak benyújtani. Amennyiben a kérelem a vállalkozás-csoport több tagjára is kiterjed, a kérelemben a Tpv. 15. §-ában meghatározott szempontok szerint részletesen indokolni kell, hogy a kérelem benyújtásának időpontjában a kérelmező vállalkozások miért tartoznak egy vállalkozás-csoportba és azt is meg kell jelölni, hogy a vállalkozás-csoport egyes tagjai milyen okból nyújtanak be engedékenységi kérelmet, a jogsértés megvalósításában hogyan vettek részt.²¹
34. Az engedékenységi politika hatálya alá tartozó jogsértések esetén valamennyi, a jogsértésért felelősségre vonható vállalkozás nyújthat be engedékenységi kérelmet. Így például az ún. hub&spoke kartellek esetén a GVH mind a „hub” (közvetítő), mind a „spoke” (versenytárs vállalkozás) szerepet betöltő vállalkozás által benyújtott engedékenységi kérelmet azonosan kezeli és értékeli. Ugyancsak, a jogsértésben sajátos szerepet betöltő, ún. Treuhand-alapon²² marasztalendő vállalkozás is lehet engedékenységi kérelmező annak a kartellnek a vonatkozásában, amelyben részt vett. Ugyanakkor

²⁰ Ld. a Tpv. 15. §-át.

²¹ A GVH gyakorlatában gyakran fordul elő, hogy nemcsak a jogsértésben közvetlenül résztvevő vállalkozás, hanem annak anyavállalata is engedékenységi kérelemmel él. Ez esetben meg kell jelölni, hogy a jogsértés tényleges megvalósításában melyik kérelmező vett ténylegesen részt, és indokolni kell, hogy a jogsértésben részt nem vevő vállalkozás-csoport tag milyen okból (pl. lehetséges mögöttes felelősként) nyújtotta be az engedékenységi kérelmet.

²² Amennyiben valamely vállalkozás aktívan és szándékosan közreműködik más eljárás alá vontak közti kartellben (pl. segítséget nyújt a kartelltalálkozók megszervezéséhez vagy azok leplezéséhez; a kartell végrehajtásához vagy ellenőrzéséhez szükséges adatokat gyűjti és megosztja a kartelltagokkal stb.), felelőssége megállapítható a kartellezésért, függetlenül attól, hogy a kartellező vállalkozásokkal azonos piacon fejt-e ki a tevékenységét. Ezt nevezzük ún. AC-Treuhand alapú felelősségnek, mellyel az Európai Bíróság AC-Treuhand ítéletében (C-194/14. P. számú ügy, AC-Treuhand AG kontra Európai Bizottság) részletesen foglalkozott.

engedékenységi kérelem benyújtására csak a Tpv. 11. §-a értelmében vett vállalkozások jogosultak; a vállalkozások társulása nem lehet engedékenységi kérelmező az engedékenységi politika hatálya alá tartozó jogsértések esetén sem.

35. Engedékenységi kérelmet a vállalkozás törvényes képviselője vagy meghatalmazottja terjeszthet elő. Anonim kérelem előterjesztésére nincs lehetőség. A kérelem benyújtásával egyidejűleg a kérelmet a vállalkozás nevében előterjesztő személy képviseleti jogosultságát is megfelelően igazolni kell.
36. A kérelmet a mindenkorai jogszabályoknak megfelelő formában lehet benyújtani. Ha a kérelmező szóban kívánja előadni kérelmét, akkor a vállalkozás személyesen megjelent törvényes képviselője vagy meghatalmazottja által előadott kérelmet és nyilatkozatot a GVH jegyzőkönyvben vagy hangfelvételben rögzíti.
37. Írásbeli kérelmet személyesen vagy postai úton lehet előterjeszteni.
38. A GVH a Tpv. 53/A. §-ában meghatározott kapcsolattartási módok közül a személyesen átadott irat útján való kézbesítést részesíti előnyben.
39. A kérelmet kizárólag magyar nyelven lehet benyújtani, kivéve a Tpv. 78/B. § (4) bekezdése szerinti nem végleges előzetes kérelmet²³, amely angol nyelven is benyújtható. A kérelemhez kapcsolódó, nem magyar nyelvű bizonyítékok esetén a bizonyítékok magyar nyelvű fordítását is mellékelni kell, kivéve az angol nyelven kiállított okiratokat, ezeket eredeti nyelven is be lehet nyújtani, ugyanakkor a versenyfelügyeleti eljárás során a GVH kötelezheti a kérelmezőt ezek fordításának benyújtására is.

V.2. A kérelem tartalma

V.2.1. Általános szabályok

40. Bíróság mellőzése és csökkentése iránti kérelem főszabály szerint a Tpv. 78/B. § (1) bekezdésében meghatározott tartalommal nyújtható be. Ennek megfelelően az engedékenységi kérelemnek tartalmaznia kell
 - a) a vállalkozás nevét, székhelyét,
 - b) a kérelmező által a 78/A. § (1) bekezdése hatálya alá tartozóként megjelölt magatartás (a jogsértés) meghatározását, így
 - ba) annak jellegét
 - bb) időtartamát,
 - bc) az érintett árut és földrajzi területet,
 - bd) az abban – a kérelem benyújtásakor vagy korábban – részt vevő vállalkozások megjelölését (beleértve a vállalkozáscsoporton belüli, jogsértésben részes vállalkozások nevét és címét is),²⁴

²³ Az Engedékenységi Modell Program szóhasználatában: „summary application marker”.

²⁴ Ideértve például a jogsértő magatartás céljait, az annak keretében kifejtett tevékenységet, és a megállapodás működését, az érintett piaci volumen becsült értékét, a jogsértést megvalósító találkozók időpontjait, helyszíneit, tartalmát és résztvevőit.

- c) azon, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államok megjelölését, amelyekben a jogsértésre vonatkozó bizonyítékok fellelése valószínűsíthető, továbbá
 - d) azon más tagállami versenyhatóságok megjelölését, amelyekhez a kérelmező a bírság mellőzése, illetve csökkentése iránti kérelmet nyújtott be vagy szándékozik benyújtani.
41. Az engedékenységi kérelemnek a jogsértés ismertetése körében tartalmaznia kell a jogsértés kifejezett elismerését.
42. A kérelemhez csatolni kell a kérelem benyújtásakor a kérelmező rendelkezésére álló, a jogsértésre vonatkozó bizonyítékokat. (Lásd még a V.2.2, illetve a V.2.3. pontot.) E körben – különösen a Tpv. 78/A. § (2) bekezdés a) pontja szerinti mellőzési kérelem esetén – azoknak a magánszemélyeknek a nevét, munkahelyi beosztását, irodájának címét és helyét valamint szükség esetén ismert lakcímét is szükséges ismertetni, akik a kérelmező részéről, illetve a jogsértésben részt vevő más vállalkozások részéről a kérelmező tudomása szerint a jogsértésben részt vesznek vagy részt vettek, náluk bizonyíték fellelhető lehet vagy a jogsértéssel kapcsolatban feltehetően bizonyítékot tudnak szolgáltatni.
43. A 19. pontban foglaltaknak megfelelően az engedékenységi kérelem sikeressége elsősorban úgy biztosítható, ha a kérelmező a jogsértéssel egyidejűleg keletkezett és a jogsértést közvetlenül alátámasztó irati bizonyítékokat nyújt be. Ezek mellett azonban a jogsértés bizonyításánál jelentős szerepet kaphatnak a jogsértést közvetetten alátámasztó bizonyítékok (pl. híváslisták, találkozók alkalmával kiállított számlák, sms-ek stb.), illetve az engedékenységi kérelmezőnek a bizonyítékokhoz fűzött magyarázatai is, így ezeket is a GVH rendelkezésére kell bocsátani.
44. Vertikális elemet is tartalmazó horizontális jogsértések esetén különösen fontos, hogy a vállalkozások közötti horizontális jogsértésre vonatkozó bizonyítékok benyújtásra kerüljenek.²⁵
45. Ha a jogsértés közvetlen irati bizonyíték keletkezése nélkül valósult meg, akkor a kérelmezőnek a jogsértés elismerése és részletes ismertetése mellett be kell nyújtania a jogsértést alátámasztó közvetett bizonyítékokat. Ilyen esetben célszerű a vállalkozás nyilatkozatát a jogsértésben közvetlenül résztvevő jelenlegi vagy volt munkavállalók nyilatkozatával is kiegészíteni.²⁶ Az engedékenységi kérelem sikerességét növelheti, ha az engedékenységi kérelmező a jogsértés elkövetésének körülményeit részletesen feltárja (pl. előadja, hogy a jogsértés elkövetését mi motiválta; milyen piaci viszonyok között alakult ki a jogsértés és az hogyan változtatott a meglévő viszonyokon; a kartellező vállalkozások közti szokásos üzleti kapcsolaton túlmenő, jogsértő kapcsolatra mi utal a felek között).

²⁵ Például a hub&spoke típusú jogsértések esetén elsődlegesen azon információk bírnak relevanciával, amelyek a „spoke” szerepet betöltő, azaz a horizontális viszonyban lévő vállalkozások közötti közvetett információcserére utalnak.

²⁶ Ez különösen értékes lehet olyan jogsértések esetén, ahol a jogsértésben résztvevő személyek jogsértő magatartása elsősorban szóbeli nyilatkozatokkal bizonyítható.

46. A kérelemmel együtt benyújtott irati bizonyítékokat a kérelem mellékleteként sorszámozva²⁷ kell átadni a GVH-nak és minden bizonyítékhoz magyarázatot kell fűzni a következő tartalommal:
- a) a kérelmezőnek meg kell jelölnie, hogy az adott bizonyíték mely jogsértést, illetve jogsértésrészt támasztja alá és milyen forrásból származik;²⁸
 - b) a kérelmezőnek ki kell fejtenie, hogy az adott bizonyíték milyen tényt bizonyít;²⁹
 - c) a jogsértés idején keletkezett, korabeli bizonyítékok esetén a kérelmezőnek részletesen el kell magyaráznia, hogy az adott bizonyítékban szereplő információk hogyan értelmezhetők (ha ez nem egyértelmű a bizonyíték szövege alapján);³⁰
 - d) ha a bizonyítékok összefüggnek egymással, akkor a bizonyítékok közti kapcsolatra is utalni kell a bizonyítékokhoz fűzött magyarázatban;³¹
 - e) kézzel írt dokumentumok esetén a dokumentum releváns részeinek géppel írott változatát is mellékelni kell a bizonyíték felhasználhatóságának elősegítése érdekében;
 - f) többoldalas dokumentum esetén, ahol a dokumentum nemcsak a jogsértéssel kapcsolatos részeket tartalmaz (pl. feljegyzés, határidőnapló stb.) pontosan meg kell jelölni azokat a részeket, amelyek a jogsértéssel kapcsolatos bizonyítéknak tekint a kérelmező.³²
47. Célszerű elkerülni a jogsértéshez nem kapcsolódó anyagok, illetve ugyanazon bizonyítékok többszöri benyújtását, ha az nem jár hozzáadott értékkel.³³
48. A kérelmezőnek értelemszerűen lehetősége van arra is, hogy a bizonyítékokat a fenti értelmező magyarázatok nélkül nyújtsa be, de ilyen esetben a magyarázatokat a lehető leghamarabb szintén mellékelnie kell. Tudatában kell lennie ilyen esetben annak is, hogy ha a jelentős többletértéket a benyújtott bizonyíték csak a később mellékelt magyarázatokkal együtt testesíti meg, akkor kérelmének a ranghely szempontjából figyelembe vett időpontja e kettő közül a későbbi lesz.

²⁷ A bizonyítékokat papír-alapon és adathordozón benyújtott dokumentumok esetén is sorszámozni kell. Az adathordozón benyújtott bizonyítékok esetén a fájl nevében kell feltüntetni a bizonyíték sorszámát.

²⁸ Például, ha a kérelmező több más versenytársával is kartellezett, akkor a kérelemből ki kell derülnie, hogy az adott bizonyíték mely versenytárral való megállapodásának bizonyítéka és a bizonyíték a jogsértés idején keletkezett irat vagy a kérelem elkészítése céljából összeállított dokumentum.

²⁹ Például egy utóbb, a kérelem céljára összeállított táblázat vagy más összegzés esetén ki kell fejtenie, hogy az elkészített iratban szereplő adatok hogyan támasztják alá a jogsértést (például a megállapodásnak megfelelő tényleges piaci helyzetre vonatkozó adatot tartalmaz stb.)

³⁰ Például ha a bizonyítékokban szereplő számadatok, rövidítések nem egyértelműek, vagy olyan állítások szerepelnek, amelyek többféle módon is értelmezhetők, akkor ezekhez magyarázatot kell fűzni.

³¹ Például a kartelltalálkozó szervezésével kapcsolatos levelezés, a találkozó tényére utaló naplóbejegyzés, a létrejöttét alátámasztó számlák, illetve a találkozóról készített feljegyzés és a találkozó elhangzottokról tett nyilatkozat közötti kapcsolatot/összefüggést a bizonyítékokhoz fűzött magyarázatokban meg kell jeleníteni.

³² Ez bármilyen módon lehetséges, amely alkalmas arra, hogy a releváns iratrész beazonosítható legyen. Például úgy, hogy a kérelemben a kérelmező pontosan megjelöli vagy idézi, hogy a dokumentum mely oldalának mely része a releváns, vagy a teljes, eredeti dokumentum becsatolása mellett kifénymásolja vagy más módon kiemeli a releváns részeket.

³³ Hozzáadott értéket jelent a többszöri benyújtás például akkor, ha a kérelmező időbeli sorrendbe helyezve nyújtja be újra a bizonyítékokat vagy részletes magyarázattal látja el azokat.

49. Az engedékenységi kérelem tekintetében hiánypótlásnak nincs helye, tehát a kérelem hiányai utóbb nem lesznek pótolhatóak, így egy javított, hiánypótolt kérelem már csak egy későbbi benyújtási időpontú új kérelemként lesz figyelembe vehető.

V.2.2. Nem végleges mellőzési kérelem

50. A Tpv. 78/B. § (3) bekezdése szerinti nem végleges mellőzési kérelem csak akkor nyújtható be, ha a GVH-nak még nincs tudomása a jogsértésről, vagy legalábbis nincs elegendő bizonyítéka ahhoz, hogy a helyszíni kutatásra bírói engedélyt kaphasson [ez a Tpv. 78/A. § (2) bekezdés a) pontja szerinti eset]. Kiemelendő, hogy a bírság Tpv. 78/A. (2) bekezdés b) pontja szerinti mellőzése vagy a bírság csökkentése iránt nem végleges kérelem nem nyújtható be.
51. Ennek a fajta kérelemnek a rendeltetése, hogy lehetővé tegye az együttműködni kívánó vállalkozás számára, hogy a jogsértés feltárására irányuló belső vizsgálatát már az engedékenység hatálya alatt fejezhesse be. Ha tehát a vállalkozásnak még nincs elegendő információja, bizonyítéka ahhoz, hogy bírság mellőzése iránti kérelmet nyújtson be, de elhatározott szándéka engedékenységhez szükséges együttműködést tanúsítani, és a jogsértést feltárni a versenyhatóság előtt, lehetősége van arra, hogy a rendelkezésére álló minimális információ megadásával biztosítsa a mentesüléshez szükséges ranghelyet. A kérelem kiegészítésére a GVH határidőt állapít meg. E határidő elteltéig a kérelmezőnek lehetősége van kiegészítenie kérelmét, s az így beadott további bizonyítékok, kiegészítések beadásának időpontjaként a GVH a nem végleges kérelem benyújtásának időpontját veszi figyelembe.
52. A nem végleges mellőzési kérelemnek a 40. pontban foglaltakon túl tartalmaznia kell a bizonyítékok későbbi szolgáltatásának indokolását, valamint a kérelmező kifejezett vállalását a kérelem bizonyítékokkal való kiegészítésére.
53. A nem végleges mellőzési kérelem kiegészítésére előírt határidő elmulasztása miatt igazolási kérelem nem terjeszthető elő.

V.2.3. A nem végleges előzetes kérelem

54. Olyan jogsértésre vonatkozóan, amelynek tekintetében az Európai Bizottság a versenyhatóságok hálózatán belüli együttműködésről szóló közleménye³⁴ értelmében különösen alkalmas lehet az eljárás lefolytatására, a kérelmező az Európai Bizottsághoz benyújtott bírság mellőzése, illetve csökkentése iránti kérelemmel egyidejűleg azonos tárgyú kérelmet nyújthat be a GVH-hoz is a Tpv. 78/B. § (4) bekezdése alapján. Ebben az esetben a kérelmezőnek nem kell átadnia a kérelemmel együtt a jogsértéssel kapcsolatban rendelkezésére álló összes bizonyítékot, de amennyiben a jogsértés miatt a GVH eljárást indít, a GVH felhívásában megjelölt határidőn belül kérelmét ki kell egészítenie, és a rendelkezésére álló összes bizonyítékot át kell adnia.
55. A nem végleges előzetes kérelmet a bírság mellőzésére és csökkentésére irányulóan is elő lehet terjeszteni.

³⁴ HL C 101, 27.04.2004, 43-53. o.

56. A nem végleges előzetes kérelem angol nyelven is benyújtható.
57. A jogintézmény lényegéből következik, hogy a nem végleges előzetes kérelem benyújtása feltételezi azt, hogy a kérelmező az Európai Bizottságnál párhuzamosan kérelmet nyújtott be. Ugyanakkor hangsúlyozni szükséges, hogy az európai versenyhatóságok engedékenységi politikáinak rendszere úgy épül fel, hogy az egyik versenyhatósághoz benyújtott engedékenységi kérelem nem minősül a másik versenyhatósághoz benyújtott engedékenységi kérelemnek, mivel az engedékenységi programok függetlenek egymástól.³⁵ Emiatt az eljáró versenytanácsnak a feltételes engedékenységi döntése csak a GVH-t köti, azt más versenyhatóságok nem veszik figyelembe. Hasonlóképpen a GVH a kérelmet csak a hozzá benyújtott információk alapján értékeli. Ezért ha a vállalkozás olyan jogsértést tár fel a GVH-nak, amely más tagállamot is érinthet, célszerű a GVH-val párhuzamosan, egyidejűleg a másik érintett versenyhatóságnál is engedékenységi kérelmet előterjeszteni.
58. Ha a GVH a jogsértés miatt egy későbbi időpontban versenyfelügyeleti eljárást indít, határidő tűzése mellett felhívja a kérelmezőt teljes, a bírság mellőzésének vagy csökkentésének feltételét képező kérelem kiegészítésére, valamint a rendelkezésére álló valamennyi bizonyíték benyújtására.
59. Ha a vállalkozás a szükséges bizonyítékok benyújtásával kérelmét kiegészíti a kitűzött határidőn belül, kérelmének a bírság mellőzésére vagy csökkentésére való alkalmassága szempontjából a nem végleges előzetes kérelem benyújtásának időpontját kell figyelembe venni.
60. A nem végleges előzetes kérelem kiegészítésére előírt határidő elmulasztása miatt igazolási kérelem nem terjeszthető elő.

V.3. A kérelem visszavonása

61. Az engedékenységi kérelmek és az átadott bizonyítékok visszavonására nincs lehetőség. Ez alól egyedül az az eset képez kivételt, amikor a kérelem a GVH által még nem ismert jogsértésre irányul [Tpvt. 78/A. § (2) bekezdés *a*) pontja szerinti kérelem]. E kérelem visszavonható:
 - a) a Tpvt. 78/C. §-a szerinti döntés (a továbbiakban: feltételes döntés) meghozataláig, illetve
 - b) elutasító feltételes döntés esetén a végzés közlésétől számított nyolc napon belül.
62. A kérelem visszavonása esetén a benyújtott kérelmet és a kérelmező által szolgáltatott bizonyítási eszközöket az azokról készített másolatokkal együtt a GVH visszaszolgáltatja a kérelmező vállalkozásnak. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy a GVH igénybe vegye egyéb vizsgálati jogosítványait.

³⁵ Ld. az Európai Versenyhálózaton belüli együttműködésről szóló bizottsági közlemény (HL C 101. 2004.4.27., 43-53. o.) 38. pontját és az Európai Bíróság C-428/14. számú, DHL Express (Italy) Srl és DHL Global Forwarding (Italy) SpA kontra Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato ügyben hozott ítéletét.

V.4. Eljárás a kérelem alapján (az engedékenységi kérelem elbírálása)

V.4.1. Potenciális engedékenységi kérelmezők előzetes tájékoztatása

63. A versenyfelügyeleti eljárás megindítását követően felmerülő, a Tpv. 78/A. (2) bekezdés b) pontja szerinti mentességi és bírságcsökkentési engedékenységi kérelemmel kapcsolatban az ügyfél az általa kezdeményezett szóbeli egyeztetésen, mint potenciális engedékenységi kérelmező a következőkről tájékoztatható, ha ezt a vizsgáló célszerűnek tartja:

- a) az engedékenység intézményéről,
- b) ha a Tpv. 78/A. (2) bekezdés a) pontja mentességi kérelem esetén a Versenytanács a bírságot feltételelesen már elengedte, akkor ennek tényéről,
- c) arról a tényről, hogy nyújtottak-e már be az ügyben mentességi kérelmet,
- d) arról, hogy a szóbeli egyeztetésen elhangzottak kapcsán titoktartási kötelezettség terheli a potenciális engedékenységi kérelmezőt, melynek megszegését a GVH úgy tekinti, hogy az a tényállás feltárásának megghiúsítására irányul, így eljárási bírság kiszabását vonja maga után (ügyvéd vonatkozásában ez esetleges jelzést generálhat a GVH részéről az ügyvédi kamarához);

A szóbeli egyeztetésről és a potenciális engedékenységi kérelmező részére adott tájékoztatásról a vizsgáló jegyzőkönyvet készít, melyben a d) pontban foglalt figyelmeztetés tényét és a figyelmeztetés tudomásul vételét a vizsgáló rögzíti.

V.4.2. Engedékenységi kérelem benyújtásával kapcsolatos általános szabályok

64. A GVH az előterjesztett kérelem átvételének tényét rögzíti és a kérelmet a Tpv. 78/C. §-ában meghatározott eljárás szerint bírálja el.

65. A vizsgáló a kérelem átvételéről jegyzőkönyvet készít, mely igazolja a kérelem előterjesztésének pontos idejét (év, hónap, nap, óra, perc), valamint – kizárólag az elsőként benyújtott, mellőzés iránti kérelem esetén – a kérelem elsőségének tényét. A jegyzőkönyv a kérelmező kérelmére két példányban készül, melyből egy a kérelmező példánya. Jegyzőkönyvbe mondott kérelem esetén e tényeket a jegyzőkönyv tartalmazza. A vizsgáló a kérelem benyújtásakor nem ad tájékoztatást a kérelem várható eredményességéről, csupán rögzíti annak átvételét. A GVH a kérelem átvételét megelőzőn a potenciális kérelmező kérésére a következőkről tájékoztathatja a potenciális kérelmezőt, ha ezt a vizsgáló célszerűnek tartja:

- a) az érintett ügyben nyújtottak-e már be a Tpv. 78/A. (2) bekezdés a) vagy b) pontja szerinti bírság mellőzése iránti kérelmet,
- b) az érintett ügyben nyújtottak-e már be olyan, a Tpv. 78/A. (2) bekezdés a) pontja szerinti bírság mellőzése iránti kérelmet, mely tekintetében az eljáró versenytanács feltételes mentességet biztosított, valamint
- c) a 63. d) pontban foglaltak szerint a titoktartási kötelezettségéről.

A potenciális engedékenységi kérelmező részére adott tájékoztatásról a vizsgáló jegyzőkönyvet készít, melyben a c) pontban foglalt titoktartási kötelezettség tudomásul vételét a vizsgáló rögzíti. Ha a vizsgáló tájékoztatása után mégsem kerül sor kérelem benyújtására, ennek tényét a vizsgáló a jegyzőkönyvben rögzíti.

66. A vizsgáló megvizsgálja és véleményezi a kérelmet, majd döntés végett az eljáró versenytanács elé tárja a jogsértéssel kapcsolatban rendelkezésre álló információkat.
67. Az eljáró versenytanács a vizsgáló felterjesztését követően dönt a kérelemről.
68. Az eljáró versenytanács a feltételes döntését a Tpv. 78/A. § (2) bekezdésének a) pontja szerint benyújtott kérelem esetén a kérelem elbírálásához szükséges időt figyelembe véve haladéktalanul meghozza, ami azt jelenti, hogy az eljáró versenytanács legkésőbb a versenyfelügyeleti eljárás megindításáig feltételesen dönt a kérelemről. A Tpv. 78/A. § (2) bekezdésének b) pontja szerint benyújtott kérelem esetén a versenytanács legkésőbb az előzetes álláspont ügyfeleknek való megküldéséig hoz döntést.
69. A kérelemről hozott feltételes döntésre vonatkozó végzés ellen külön jogorvoslatnak nincs helye, és azokat a GVH csak a kérelmezővel közli.
70. Ha a vállalkozás szóban adta elő a kérelmét, kérheti, hogy az eljáró versenytanács a kérelemről szóló döntését szóban közölje. Ez esetben a GVH a közlés tényét és időpontját a jegyzőkönyvbe foglalt döntésre feljegyzi. A döntés közlésének tényét a kérelmező képviselőjének aláírásával kell igazolnia.

V.4.2. Bírság mellőzése iránti kérelem

71. Az eljáró versenytanács a bírság mellőzése iránti kérelmeket beérkezésük sorrendjében bírálja el, azaz nem bírál el addig újabb kérelmet, amíg ugyanazon jogsértés kapcsán már korábban beérkezett mellőzés iránti kérelem alapján hozott döntését a kérelmezővel ne közölte volna.
72. Az eljáró versenytanács döntése a bírság mellőzése iránti kérelem tárgyában kétféle lehet.
 - a) ha a vállalkozás kérelme megfelel a Tpv. 78/A. § (2) bekezdésében rögzített feltételeknek, az eljáró versenytanács a bírság kiszabása alól feltételes mentességet biztosít, ebben az esetben az eljáró versenytanács végzést hoz arról, hogy a kérelmező az ügyet lezáró érdemi döntésben mentesül a bírság kiszabása alól, ha a Tpv. 78/A. § (7) bekezdésében foglaltaknak megfelel, és vele szemben a 78/A. § (8) bekezdésében meghatározott kizáró ok nem áll fenn; vagy
 - b) ha a benyújtott kérelem nem felel meg a törvényi feltételeknek, az eljáró versenytanács végzéssel elutasítja a kérelmet. Ebben az esetben a kérelmet bírság csökkentése iránti kérelemként kell elbírálni, kivéve, ha azt a kérelmező a Tpv. 78/B. § (7) bekezdése szerint visszavonta.
73. A versenyfelügyeleti eljárás lezárásakor az eljáró versenytanács mérlegeli, hogy a kérelmező megfelel-e a Tpv. 78/A. § (7) bekezdésében foglaltaknak [lásd a fenti 27. a)–c) pontot], továbbá vele szemben a 78/A. § (8) bekezdésében meghatározott kizáró ok [lásd a

fenti 27. d) pontot] nem áll-e fenn, és érdemi határozatában dönt a bírság kiszabásának mellőzéséről. Ha a kérelmező nem teljesíti a feltételeket, az engedékenységi politika keretében nem részesülhet semmilyen kedvező elbánásban. Ez azonban nem akadályozza annak, hogy az eljáró versenytanács a bírság kiszabásakor a kérelmezőnek az engedékenység kapcsán tanúsított együttműködését enyhítő körülményként értékelje.

V.4.3. A bírság mellőzésére irányuló nem végleges kérelem

74. Ha a vállalkozás a bírság mellözése iránti nem végleges kérelmét az előírt határidőn belül teljes kérelemmé egészíti ki, azt úgy kell tekinteni, mintha a kérelmet a nem végleges kérelem beadásának időpontjában terjesztette volna elő. A nem végleges kérelem nyomán előterjesztett teljes kérelem elbírálására egyebekben a bírság mellözése iránti teljes kérelem elbírálására vonatkozó szabályok az irányadók.
75. Mivel a kérelmeket a GVH beérkezési sorrendben bírálja el, ha a nem végleges kérelem kiegészítésére rendelkezésre álló időben újabb kérelem érkezik, akkor ez utóbbi kérelmet a GVH mindaddig nem bírálja el, amíg a nem végleges kérelem kiegészítésére szabott határidő eredménytelenül el nem telt, vagy ameddig a benyújtott teljes kérelem tárgyában döntést nem hoz, és ezt a kérelmezővel nem közli.

V.4.4. A bírságösszeg csökkentése iránti kérelem

76. A lehetséges bírságösszeg engedékenységi kérelem alapján történő csökkentésére két úton kerülhet sor:
 - a) a bírság mellőzésére benyújtott kérelem hivatalból történő átminősítésével,
 - b) bírságcsökkentési kérelem benyújtásával.
77. A kérelem elbírálásához szükséges idő ilyen esetekben hosszabb időt vesz igénybe, tekintettel arra, hogy bírságcsökkentési kérelmek elbírálásakor az eljáró versenytanács a kérelmező által benyújtott bizonyítékok jelentős többletértékének meglétét a GVH-nak a kérelem benyújtásakor rendelkezésre álló bizonyítékokhoz képest tudja megállapítani. E mérlegelést a GVH csak a magatartás jogi értékelésének tükrében tudja elvégezni.
78. Az eljáró versenytanács döntése kétféle lehet:
 - a) ha a vállalkozás kérelme megfelel a Tpv. 78/A. § (3) bekezdésében rögzített feltételeknek, az eljáró versenytanács feltételeken dönt a bírság csökkentéséről; ebben az esetben az eljáró versenytanács végzést hoz arról, hogy a kérelmező az ügyet lezáró érdemi döntésben bírságcsökkentésben részesül, ha a kérelmező a Tpv. 78/A. § (7) bekezdésében foglaltaknak megfelel. A végzésben az eljáró versenytanács azt is megjelöli, hogy a Tpv. 78/A. § (5) bekezdésének mely pontja alapján csökkenthető a bírság a kérelmezővel szemben;
 - b) ha a benyújtott kérelem nem felel meg a törvényi feltételeknek, az eljáró versenytanács azt végzéssel elutasítja.
79. Az eljáró versenytanács a beérkezett kérelmeket a beérkezésük sorrendjére tekintettel, de nem feltétlenül abban a sorrendben bírálja el.

80. A versenyfelügyeleti eljárás lezárásakor az eljáró versenytanács mérlegeli, hogy a kérelmező megfelel-e a Tpvt. 78/A. § (7) bekezdésében foglaltaknak [lásd a fenti 27. a)–c) pontot], és érdemi határozatában dönt a bírságösszeg pontos csökkentéséről. Ha a kérelmező nem teljesíti a feltételeket, az engedékenységi politika keretében nem részesülhet semmilyen kedvező elbánásban. Ez ugyanakkor nem akadályozza annak, hogy az eljáró versenytanács a bírság kiszabásakor az engedékenységi kérelem benyújtását enyhítő körülményként értékelje.

V.4.5. A nem végleges előzetes kérelem

81. A nem végleges előzetes kérelem elbírálására akkor kerül sor, ha az adott jogsértő magatartás miatt a GVH versenyfelügyeleti eljárást indít. Ebben az esetben – a kérelem nyomán kiegészített teljes kérelem tartalmától és az előzetes kérelem benyújtásának időpontjától függően – a mellőzés, illetve a csökkentés iránti kérelemre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

V.5. A kérelem és a csatolt bizonyítékok felhasználása

82. A Tpvt. 78/A. § (2) bekezdés a) pontja szerinti mellőzés iránti kérelem és az ahhoz csatolt vagy azzal összefüggésben a kérelmező által szolgáltatott bizonyítási eszközök az eljáró versenytanács feltételes döntésének meghozataláig kizárólag a kérelem elbírálásához, illetve a Tpvt. 65/A. § szerinti bírói engedély kérelmezéséhez használhatók fel, azokba csak az ügy vizsgálója, az eljáró versenytanács és a bíróság tekinthet be. A bírság mellőzése, illetve csökkentése iránti kérelem maga és a kérelmező vállalkozásnak kifejezetten a kérelemmel összefüggésben önként tett nyilatkozata (a továbbiakban: engedékenységi nyilatkozat), továbbá – az ügyfelek iratbetekintési jogának a Tpvt. 55. § (5) bekezdése szerinti megnyíltáig – a kérelem benyújtásának ténye és az ilyen kérelemmel összefüggésben szolgáltatott bizonyítékok e jellege korlátozottan megismerhető adat. Ezen időpontot követően a bírság mellőzése, illetve csökkentése iránti kérelemben és az engedékenységi nyilatkozatban csak az ügyfél tekinthet be azzal, hogy az engedékenységi kérelemről és nyilatkozatról másolat nem, csak feljegyzés készíthető. Harmadik személy a bírság mellőzése, illetve csökkentése iránti kérelemben és az engedékenységi nyilatkozatban nem tekinthet be, arról másolatot, feljegyzést nem készíthet.
83. A Tpvt. 78/A. § (2) bekezdésének b) pontja szerinti bírság mellőzésére irányuló kérelemre és a bírságcsökkentési kérelemre, valamint az azok mellékleteként beadott bizonyítékok felhasználására nem vonatkoznak a Tpvt. 78/A. § (2) bekezdés a) pontja szerinti mellőzés iránti kérelem visszavonása esetén irányadó szabályok, azaz a GVH a kérelemmel együtt benyújtott iratokat a kérelem előterjesztésének időpontjától (a mellőzés iránti kérelem elutasítása esetén annak csökkentési kérelemként való elbírálása lehetőségének megnyíltától) felhasználhatja a jogsértés bizonyításához és a kérelmet és mellékleteit a kérelem elutasítása esetén sem szolgáltatja vissza a vállalkozásnak.

VI. Egyéb kérdések

84. A bírság mellőzése iránti kérelmet a GVH Felderítő Irodájánál lehet előterjeszteni.
85. Az engedékenységi szabályok alkalmazásával és a kérelem benyújtásával kapcsolatban a Felderítő Irodától lehet további tájékoztatást kérni.

86. A Felderítő Iroda elérhetősége:

Cím: 1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Postacím: 1391 Budapest 62. Pf.: 211

Telefon: 472-8872, 472-8876

Fax: 472-8905

Email: kartell@gvh.hu

87. A GVH a kartellek felderítésének elősegítése, valamint a kartellekkel kapcsolatos kérdések megválaszolása céljából chat (üzenetküldő) felületet üzemeltet a honlapján,³⁶ mely felületen a chatelők (üzenetküldők) a Felderítő Iroda meghatározott munkatársával kerülnek kapcsolatba. Minden, a kartelleket érintő (így a kartell-megállapodásokkal, engedékenységi politikával kapcsolatos) üzenet megválaszolásra kerül.

VII. A Közlemény alkalmazása

88. Jelen közleményt a GVH a 2018. január 1-jén, vagy azt követően beérkezett engedékenységi kérelmekre alkalmazza.
89. A Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének a Tpv. 78/A. §-a szerinti engedékenységre vonatkozó szabályok alkalmazásáról kiadott 2/2016. számú közleménye 88. pontja helyébe a következő szöveg lép:
„88. Jelen közleményt a GVH a 2017. január 15-ét követően, de 2018. január 1-jét megelőzően beérkezett engedékenységi kérelmekre alkalmazza.”

Budapest, 2017. december 19.

Dr. Juhász Miklós s.k.

a GVH elnöke

Dr. Tóth András s.k.

a GVH Versenytanácsának
elnöke

³⁶ <https://www.gvh.hu/kartellchat>

